

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

X. An per Luthero-caluistas Nomina veri Dei sint etiam Christi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

nis sit consensus quoad Diuinitatē Christi, cenferi eam minorem patris Diuinitate? Quoad DEVM, dici solum Patrem; non Filium? Quoad Distinctionem Deitarum trium gradualium? Quoad Proprietates accidentales, non essentielles in Personis? Quoad ipsa vocabula? 2. Cui obscurum; quin eorundem vnus sit idemque sensus ac consensus cum Seruetianis, & Valentinianis? Non obstante, quod Calvinus vtrorumque autorem ferro, flammis, styloque sit vsque ad neces, ad orcum persecutus.

3. Quod si quæ tamen vlla cuiquam fibra dubitationis inhæserit; ecce tibi adimunt illam spiritus, ac elidunt ipsi Calvinistæ. Nam ita.

1. Iofias Simlerus lib. de aeterno Dei Filio, disertè testatur ita Valentinum Gentilem docuisse. Liqueat *suprà* quest. 8.

2. Liqueat idem apud Calvinum ipsum ex Confessione ipsiusmet Gentilis *Prothesi* 21. §. 3. Roserius. (teste Lanoyo, Roserij quondam Comministro, in *Reip. Christianæ* lib. 2. c. 4.) deprehendit hunc scædum atheismum in fratribus suis; & arguit, cum adhuc in herba esset, (verba sunt *Quirini Cnogleri*, viri optimi) cumque vixdum in cunis positum Caluini vagiret Euangelium.

4. Fr. Stancarū, etsi insigniter Zvinglianum, & Caluini obseruantem; in multis Lutheri admiratorem; exclamare tamen coëgerunt istæ Caluini Propositiones in hæc verba: *Quis diabolus, ô Caluine, te seduxit, contra Filium Dei cum Ario obloqui? Simulasserere: Serueti combusti Spiritus, secundum Polonicos, in Caluinum remigravit.*

5. Idem Stancarus lib. de Trinit. in-

quit: *Omnes Ecclesiæ, quæ Fidem Geneuesem & Tigurinam tenent de Christo, sunt Ariana: & hoc negari non potest.* Nos domesticis testibus freti, nolimus contemnere testimonium. Præsertim, cum Arianos ista pleraque omnia docuisse, ex D. Augustini operum tom. 6. in *Sermone de Arianis*, doceamur. De istis vide in mea *Genealogia* quest. 3. 4. 5. Nec pluribus refellere attinet.

Q V Æ S T I O X.

Nomina Veri Dei an sint & Christi, per Lutheri-caluinistas?

HÆc cum pluscula sint, ibimus per singula strictim: quæ sunt, *Deus, Tetragrammaton, Altissimus, Inuisibilis, Deus gloria, Rex Regum.*

I. Christus an D E V S?

1. LUTHERVS *Isa. 9.* vbi Christus dicitur, *Deus fortis*, posuit *Virtus fortis*; & vt nomen, *EL, Deus*, Christo eriperet fingit id etiam creaturis commune esse; vt, tamen hic de Christo dieatur; non tamen vt de Deo vero, sed vt de creatura dici persuaderet. Idcirco etiam *1. Iob 5.* trium Personarum diuinarum nomina exautorauit. Sicui & d. Licanijs suis illud, *S. Trinitas vnus Deus*, eiecit. Vide *suprà* quest. 6. Idem in *Postilla* fo. 41. a. 10. 2. *Christus non est vacca, neque ex strygius vnus.* & fol. 304. a. *Christus non est stultus: & sua tamen negotia stultè instituit. Tantis verd inter omnes peccatores peccator est, vt eo maiorem nullum vnquam tulerit hic orbis terrarum.* Hæc verd insignis reuereentia Christi est.

2. ERASMO, in c. 5. *Non Christus in Scripturis; sed Pater intelligitur, quoties absolute DEVS appellatur.* scil. vt hoc nomen Christo abstraheret.

3. MELANCHTHONI in *Locis, Christus est Aliquid diuina natura.*

4. Schegkio Christus est *Energia Patris: Lutheri, Instrumentum Creatoris.*

5. Calvinum istis infandiora blasphemare patet *suprà* quest. 9.

AVTOR. Contrarium constat ex *S. Irenæo* lib. 3. c. 6. *Neque Dominus, neque Spiritus Sanctus, neque Apostoli, addit c. 8. neque Prophetæ, qui non esset Deus, definitiue & ab.*

& absolute Deum nominassent aliquando, nisi esset verus Deus. Atqui Scriptura vocem, **DEVS** absolute ponit pro Christo. Ioan. 20. *Dominus meus, & Deus meus.* Act. 20. *Spiritus Sanctus posuit vos regere Ecclesiam Dei; Cuius? Illius, qui eam acquisiuit Sanguine suo.* Rom. 9. *Qui est super omnia DEVS.* Christus dicitur Apoc. 4. *Dominus Deus Omnipotens, qui erat, qui est, & qui venturus est.* Ergo.

II. **JEHOVA**, nomen ineffabile seu Tetragrammaton, maxime soli Vero Deo conuenire etiam ipsi Transyluani lib. 2. c. 7. sentiunt: Cætera verò, Elohim, Sadai, Adonai, &c. etiam Christo & Angelis.

Atqui id etiam tribuitur Christo. Ier. 23. *Suscitabo David Germen Iustum, &c. Et hoc est Nomen quod vocabunt eum: DOMINVS Iustus noster.* Nam I. Cor. 1. *Factus est nobis sapientia, & iustitia, & redemptio.* IIa. 53. *In scientia sua iustificabit ipse Iustus Seruum meum multos.*

1. **LVTHERO** autem in Rom. 3. ad marginem, *Deus est iniustus:* Et in Assert. art. 36. to. 2. *auror est peccatorum: Nam & mala opera in impiis regit Deus.* Sed de his infra.

2. **CALVINO** Infit. l. 1. c. 8. S. 1. *Scelerum autor Deus est: Christus in Passione peccauit, desperauit; & Caluino esset Deus Iustus noster? Caluino esset Christus DOMINVS; quem pertendit esse Patri Subiectum ministrum, etiam secundum Diuinitatem? Patet supra.*

AT ipse de se **IESVS**, Matt. 21. *Dicite, quia DOMINVS his opus habet: Non Pater in coelis; Sed Christus in terris ait, Ioann. 13. Vocatis me Magister & Dominus: & bene dicitis, Sum etenim.*

III. **ALTISSIMVS** vox propria soli vero Deo est.

1. Melanchthoni apud Stancarum l. 4.

Trin. Christus est Deus imperfectus. 2. Caluino, est in secundo gradu Deus. Patet supra: Quare ijs est Deus Medialter, aut Dealter, aut Deiculus.

AT contra, Psal. 86. *Homo natus est in ea, & Ipse fundauit eam Altissimus, id est, Christus ait, S. Hieron. Aug. &c. Hinc Phil. 2. Dedit ei Nomen, quod est super omne nomen. Rom. 9. Ex quibus est Christus, qui est super omnia Deus.*

IV. **MAGNVS DEVS**, vox solius Veri Dei est.

Erasmum secuti Transyluani eam volunt de solo Patre intelligi.

AT de Christo dicitur, Tit. 2. *Expectantes beatam spem, & aduentum gloria Magni Dei, & Saluatoris nostri IESV CHRISTI. Qui est Dominus Dominantium.*

QVÆSTIO XI.

An Luthero-caluinista sint Trisheitæ?

LVTHERVS lib. contra Iac. Latomum to. 2. Wit-tenb. edition, anno 1551. *Anima mea odit ὁμοούσιον Et optime exegerunt Ariani, no vocem illam profanam & usnam regulis Fidei status liceret.*

AUTOR. Maluit fortasse bonus ille Arianorum Helias ὁμοούσιον, quam ὁμοόσιον, Arianis ita placuit; & execrati sunt illud sic, vt orthodoxos etiam Homouianos appellarent. Oderant quippe in Deo Vnitatem naturæ, & Æqualitatem Personarum.

2. Sed **LVTHERVS** clarè, apud ZWinglium in respon. ad Lutherum, lib. de Sacram. *Triplex est Diuinitas & trium generum; sicut sunt tres Persona. Ex quo rectè infert contra eum Zwinglius Tres enim in Diuinitate Natura stature, & Tres Deos.*

3. **LOSSIUS**, Doctor Lunenburgensis, in suis Commentarijs ad Aleuni libros de Trin. *Tres inquit, Persona Diuinitatis essentialiter inter se discreta sunt. Earum qualibet habet suas Proprietates, quibus ab aliis substantialiter distinguitur.*

4. Melanchthon in Locis anni 1545, c. de Christo, *Tres sunt Diuinitates, vs tres personæ.*

Scheg-